

Gece Tanrıçası Nyks'in Parthenogenesis (Tek Başına Ürettiği) Çocukları

Parthenogenesis (Virginal generation) Children of the Night Goddess Nyx

Korkmaz MERAL¹

Cevat BAŞARAN²

Derleme / Review

Geliş Tarihi / Received: 20.06.2022

Kabul Tarihi / Accepted: 24.08.2022

Doi: 10.48146/odusobiad.1133344

Atıf / Citation: : Meral, K. & Başaran, C., (2022). "Gece Tanrıçası Nyks'in Parthenogenesis (Tek Başına Ürettiği) Çocukları" ODÜSOBİAD 12 (3), 2865-2882 Doi: 10.48146/odusobiad.1133344

Öz

Eski Yunanlıların merak ettikleri ve öğrenmek istedikleri en önemli konulardan biri Dünyanın yaratılışıdır. Onlar için Yer, Gök, Deniz, Suyun, Işığın, Havanın, Gecenin, Gündüzün, Tanrıların ve İnsanların şekillenme süreci hep önemli olmuştur. Bu sürece baktığımız zaman Dünyanın başlangıcında sonsuz boşluk olan Khaos vardır. Önce bu sonsuz boşluktan Toprak Ana, sonra sırasıyla ölümler dünyasının en derin yeri, sonra yeraltı karanlığı ve yeryüzü karanlığı Gece (Nyks) doğar. Toprak ana kendi başına Gök, Deniz ve Dağları daha sonra kendi çocuklarıyla birleşerek tanrısal varlıkları doğurur. Diğer tanrı ve tanrıçalara göre daha nadir görülen özelliklere ve güçlere sahip olan Nyks, İnsanlığa iyilik veya kötülük yapabilir. İnsanları uyutabilir veya öldürebilir. Genellikle uğraşılması gereken ve korkulan tanrıçalardan biri olarak görülen Gece (Nyks), bu süreçte kendi kendine üretme (parthenogenesis) yöntemiyle yaratılışı devam eden dünyanın içinde çeşitli görev ve sorumlulukları olan diğer soyut varlıkları şekillendirir. Çalışmamızda da Gece'nin kendi kendine ürettiği bu varlıklar ele alınmıştır.

Anahtar Kelimeler Mitoloji, Gece (Nyks), Gece'nin çocukları, Ölüm, Uyku.

Abstract

One of the most important subjects that the ancient Greeks wondered and wanted to learn is how the World was created . For them, the formation process of earth, sky, Sea, water, light, air, night, day, gods and humans has always been important. When we look at this process, there is chaos -the infinity- at the beginning of the world. From this infinity, first Mother Earth, then the deepest place of the world of the dead, then the underground darkness and the darkness of the earth, Night (Nyx) were born. Mother Earth herself gave birth to sky, sea, and mountains, then to divine beings, later uniting with her own children. Nyx, with rarer qualities and powers than other gods and goddesses, can do good or evil to humanity. It can put people to sleep or kill them. Night (Nyx), which is generally seen as one of the goddesses that should be avoided and feared, shapes other intangible beings with various duties and responsibilities in the world that continues to be created with the method of self-generation (parthenogenesis) in this process. In our study, these virginally generated beings by Night are discussed.

¹Sorumlu yazar, Prof. Dr., Atatürk Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji Bölümü. 25240 ERZURUM, E-mail: kmral@atauni.edu.tr. ORCID ID: 0000-0003-4301-3437

² Prof. Dr., Atatürk Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji Bölümü. 25240 ERZURUM, E-mail: cbasaran@atauni.edu.tr. ORCID ID: 0000-0001-9487-4566



Keywords: *Mythology, Night (Nyx), Children of the Night, Death, Sleep.*

Giriş

Yunan efsane yazarlarına göre, dünya var olmadan önce sonsuz bir boşluk olan Khaos vardı. Bu boşluktan önce Gaia (*Yeryüzü*); sonra ölümler ülkesinin en derin yeri Tartaros; daha sonra Eros (*Aşk*) doğdu. Onlardan sonra yeraltı karanlığı Erebos ve yeryüzü karanlığı Nyks (Hesiodos, 1991: 108; Agizza, 2006: 18; Berens, 2009: 6) onların birleşmesinden Aither (*Esir*) ve Hemera (*Gün*) doğdu (Erhat, 1972: 187; Hesiodos, 1991: 208; Can 1994: 6; Berens, 2009: 7; Woodard, 2009: 87; Cömert, 2010: 20; Kershaw, 2018: 44). Bazı kaynaklarda ise Khaos ve Erebos'un birleşmesinden Nyks'in doğduğu (Karaosmanoğlu 2005: 14), Nyks ile Erebos'un birleşmesinden ise çalışma konumuzu oluşturan soyut varlıkların doğduğu ileri sürülmektedir (Graves, 2004: 35). Ancak genel bakış açısıyla Nyks'in (**Görsel 1**) bu varlıkları kendi kendine ürettiği kabul edilir³. Ortaya çıkardığı soyut varlıklar kötülüğü, açlığı, yıkım ve ölümü temsil eden karanlık güçlerdir (Erhat, 1972: 239; Hesiodos, 1991: 208; Can 1994: 7; Karaosmanoğlu 2005: 14; Cömert, 2010: 21; Estin & Laporte, 2013: 154; Kershaw, 2018: 45). Nyks'in kendi kendine ürettiği bu güçlerin kimler olduğu konusunda bu güne kadar yapılan bilimsel çalışmalarda bir bütünlüğün olmadığı da görülmektedir (Erhat, 1972: 187, 239; Hesiodos, 1991: 11; Can 1994: 7; Grimal, 1997: 547; Nardo, 2002: 108; Karaosmanoğlu 2005: 14; Kershaw, 2018: 45). Ayrıca Scull, bunları Nyks'in torunları olarak gösterir (Scull, 1880: 313). Sayıları tartışmalı olan bu soyut varlıklar üç ölüm tanrısı Moros, Ker ve Thanatos; Hypnos (*Uyku*) ve Oneiros (*Düş*); Hesperides yani batılı gece kızları; Kader tanrıçaları (Moirai) Klatho, Lakheisis ve Atropos; Momus (*Suçlama*), Oizys (*Acı, Sıkıntı*), öç tanrıçası Nemesis, Apate (*Aldatma*), Philotes (*Dostluk*), Geras (*Yaşlılık*) ve kavgalı tanrıçası Eris (**Görsel 2**).

Gece Tanrıçası Nyks'in Parthenogenesis Çocukları

Moros (Kıyamet, Kader): Hesiodos, Theogonya'sında, Nyks'in diğer çocukları ile birlikte üç ölüm tanrıçasından biri olan Moros'u tek başına doğurduğu anlatılmaktadır (Hesiodos, 1991: 111; Gantz, 1993: 5; Can, 1994: 5; Asarkaya, 2010: 61). Yunan mitolojisinde Moros veya Morus (Eski Yunanca: kıyamet, kader anlamına gelir), ölümlüleri ölümcül kaderlerine sürükleyen, yaklaşan kıyametin nefret dolu kişileştirilmiş ruhu olarak kabul edilir (Scull, 1880: 314; Hesiodos, 1991: 211). Moros'un insanlara ölümlerini öngörme yeteneği verdiği de söylenir. Roma eşdeğeri ise Fatum'dur.

Ker: Yunan mitolojisinde Ker (**Görsel 3**) dişi ölüm tanrıçası olarak bilinir. Hesiodos'un Theogonia'sında bu ölüm tanrıçalarından çoğul olarak Keres diye söz edilir ve Kader tanrıçaları Moiralar ile bir tutulur (Seyffert, 1956: 125; Erhat, 1972: 186; Hesiodos, 1991: 197; Can, 1994: 432; Estin & Laporte, 2013: 110; Yıldırım, 2019: 709). Kerler Moira'larda olduğu gibi insanın kader ipliğini bükten, günün birinde ipliği kesince yaşamına son veren eceli simgeler (Hesiodos, 1991: 197; Gantz, 1993: 5; Can, 1994: 5; Berens, 2009: 125; Asarkaya, 2010: 62). Özellikle İlyada'da büyük rol oynayan genellikle savaş ve şiddet sahnelerinde ortaya çıkan Kerler kahramanın ölümü anında alıp götürülen kaderi temsil

³ Parthenogenesis: kendi kendine üretme.

ederler (Seyffert, 1956: 125; Grimal, 1997: 376; Yıldırım, 2019: 709). Homeros destanlarında, sık sık karşımıza çıkan Ker, Keres kavramlarının üç anlamda kullanıldığı göze çarpmaktadır (Homeros, I. 228, 416; II.302; III.454; VIII.70; XI. 330; XVIII. 114, 535). Nyks'in kendi kendine ürettiği çocuklarından biri olan Ker, ölüm anlamına gelen bir cins isimdir, kara, uğursuz ve belalı gibi sıfatlarla nitelenir ve “*getirdi aklına ölümü*”, “*kara ölümden tiksindir*” gibi deyimlerde kullanılır (Erhat, 1972: 186). Kimi yerde saf isim olup, ölümü simgeleyen tanrıça ya da tanrıçalar için kullanılır.

“Aralarında Kavga, Boğuşma ve uğursuz Ölüm de vardı, Ölüm kimini yakalıyordu yeni yaralanmış, diri, kimini yarasız, beresiz yakalıyordu, bir sürü ölüyü de çekiyordu kargaşalıkta ayaklarından, sırtında bir elbise vardı, erlerin kanıyla kızıla boyalı.”
(Homeros, İlyada, XVIII. 535)

Ecel gelip çatınca hiçbir tanrının Zeus'un bile gücü yetmez. Hatta Troya Savaşı'nın en önemli anlarından biri olan Akhileus ile Hektor'un mücadelesinde (**Görsel 4**) Apollon, Hektor'u korumaktan vazgeçmek zorunda kalır (Homeros, 1993: XXII. 209).

Klasik Çağ'da Kerlerin kendilerine has özelliklerini kaybettikleri Moiralarla karışmaya başladığı, ayrıca halk yaşamında Kerlerin ölümlerin ruhlarıyla bir tutulduğu, bunların kötülüğünden kurtulmak için Anthesteria bayramlarında kurbanların kesildiği anlatılır. Platon, bir pasajında, onları insanların hayatlarında dokundukları her şeyi pisliğe bulayan varlıklar olarak tanımlar (Erhat, 1972: 187; Grimal, 1997: 377).

Thanatos: Yunan mitolojisinde Thanatos (**Görsel 5**), erkek ölüm tanrısı olarak bilinir. Nyks'in oğlu ve Hypnos'un ikiz kardeşidir (Seyffert, 1956: 174; Erhat, 1972: 308; Hesiodos, 1991: 130; Can, 1994: 5; Gantz, 1993: 5; Dixon-Kennedy, 1998: 294; Nardo, 2002: 116; Berens, 2009: 120). Bazı kaynaklar babası olarak Erebus'u gösterir (Karaosmanoğlu 2005: 14;). Ölümün kişileştirilmiş hali olan Thanatos, Hades'in komutası altında çalışır ve Kaderler tarafından kendilerine verilen süre dolduğunda insanları yeraltı dünyasına götürür. Thanatos'tan, katı yürekleri hiç acımayan insanlığın düşmanı olarak korkulmakta ve nefret edilmektedir, oysa kardeşi Hypnos evrensel olarak sevilir ve ölümlülerin en nazik ve en iyi dostu olarak hoş karşılanır. Ancak eskiler Thanatos'u kasvetli ve kederli bir tanrı olarak görseler de, onu herhangi bir dış iticilikle temsil etmediler. Aksine, elinde ters çevrilmiş bir meşale tutan, yaşam ışığının söndüğünü simgeleyen güzel bir genç olarak görünür (Scull, 1880: 318; Berens, 2009: 120; Asarkaya, 2010: 61; Cömert, 2010: 92).

Thanatos bir dizi farklı şekilde tasvir edilmiştir; MÖ 6. yüzyılın sonlarında ve 5. yüzyılın başlarında, Thanatos ve Hypnos, Attika vazo sahnelerinde Sarpedon ve Memnon gibi ölü Yunan kahramanlarını taşırken gösterilmiştir (Carpenter, 2007: 210, Res. 310).

Yunan edebiyatında Thanatos, Homeros'un İlyada'sında (Homeros, 1993: XVI. 663-682) ve Euripides'in Alkestis oyununda (Euripides, 2018); Sisyphos mitinde de (Grimal, 1997: 738) belirgin bir şekilde yer alır.



Homeros'un İlyada'sında Thanatos Zeus'un oğlu, Troya müttefiki ve kahramanı Likya Kralı Sarpedon'un cesedini Likya'ya götürür (Görsel 6). Sarpedon Troya Savaşı'nın son yılında Patroklos tarafından öldürülür. Zeus oğlu Apollon'u çağırarak, Sarpedon'un ölüsünü yurduna götürmesini istemiştir. Bu görevi de ikiz kardeşler olarak görülen Thanatos ve Hypnos yapmıştır (Erhat, 1972: 290; Homeros, 1993: XVI. 663; Gantz, 1993: 5; Boardman, 2002: 232, Resim 22).

Thanatos, hem ölümlüler hem de tanrılar tarafından nefret edilen - ve onlara karşı nefret eden - acımasız ve ayırım gözetmeyen biri olarak kabul edildi. Ama onu konu alan Sisyphos'un olayında Thanatos'un kurnazlıkla alt edildiği görülmektedir (Grimal, 1997: 738). Bunu da Korinth'in kurnaz Kralı Sisyphos başarmıştır (Görsel 7). Sisyphos'un ölüm zamanı geldiğinde Zeus, Thanatos'a onu öldürmesi için gönderdi. Ancak kurnaz Sisyphos, Thanatos'un hem işini yapmasını engellemiş; hem de onu pusuya düşürüp, zincire vurdu. Bu yüzden bir süre insanlar ölmez olmuş; Zeus bu duruma çare bulmak zorunda kalmış, kurtarmış Thanatos'u, eski düzeni yeni baştan kurmuş, ama ilk kurban olarak da Thanatos'tan Sisyphos'un canını almasını istemiş (Erhat, 1972: 308; Gantz, 1993: 174; Can, 1994: 202; Homeros, 1994: XI. 593; Nardo, 2002: 175; Boardman, 2003: 111, Resim 198; Carpenter, 2007: 79; Estin & Laporte, 2013: 197).

Pherai Kralı Admetos, Alkestis ile evlenmeye talip olduğunda, babası Pelias bazı şartlar öne sürer. Admetos da Apollon'un yardımıyla bunları yerine getirir. Euripides, onların beraberliklerini sevgi evliliğine örnek gösterir. O kadar ki, Alkestis, kocasının yerine ölmeyi bile kabul etmiştir. Thanatos, kocası Admetos'un devam eden hayatı karşılığında kendi hayatını teklif eden Alkestis'in ruhunu alır (Görsel 8). Herakles, ölümler diyarı hadese gidip onu alır ve öncekinden daha genç ve güzel olarak dünyaya geri getirir (Seyffert, 1956: 174; Grimal, 1997: 52; Nardo, 2002: 16).

Hypnos (Uyku): Hesiodos'a göre Nyks, kendi başına Hypnos (*Uyku*) ve Thanatos (*Ölüm*) tanrılarını yaratmıştır. İkisi de Tartaros'ta otururlar (Seyffert, 1956: 593; Erhat, 1972: 161; Gantz, 1993: 5; Homeros, 1993: XVI. 757; Asarkaya, 2010: 62; Cömert, 2010: 92; Howatson, 2013: 424). Bazı araştırmacılar Hypnos'un (Görsel 9), Nyks ile Erebos'un oğlu ve Thanatos'un ikiz kardeşi olduğunu söyler (Scull, 1880: 319; Can, 1994: 422; Grimal, 1997: 306; Nardo, 2002: 66). Homeros, her zaman soyut bir varlık olan Hypnos'un Lemnos adasında oturduğunu söyler (Homeros, 1993: XIV. 230), ancak yeri daha sonraları daha derinlere indirilir (Grimal, 1997: 306). Hypnos bazen dimdik ayakta, gözleri kapalı olarak bazen de kardeşi Thanatos'un yanında yatar pozisyonda tasvir edilir ve elinde genellikle haşhaş sapı tutar (Berens, 2009: 120). Ölenlerin ruhlarını Styks boğazından geçirip yeraltına götürülenlerden birinin Hypnos olduğu söylenir (Can, 1994: 147).

Homeros, ikizi Thanatos'a göre Hypnos'un çok daha sevimli bir portresini çizer; Hera İda Dağı'nda (Kazdağı) Zeus'la birleşmeye karar verince, onu uyutması için Hypnos'tan yardım ister ve gerekli desteği alır (Homeros, 1994: XIV, 283; Nardo, 2002: 97).

Hermes, Inakhos'un kızı İo olayında Zeus'un isteğini yerine getirebilmek ve Argus'u uyutmak için Hypnos'tan yardım alır (**Görsel 10**). Onun verdiği baygın kokular yayan haşhaş çiçekleri sayesinde Argus'u uyutup İo'yu kurtarır (Can, 1994: 78).

Bir söylenceye göre Thessalia'da kral olan Keyks'in ölümünü karısı Halkyone'ye bildirmesi için Hera tanrıların habercisi İris'i Hypnos'a gönderir ve görevin tamamlanmasını sağlar (Can, 1994: 231).

Oneiros (Düş, rüya): Adı düş, rüya anlamına gelen simgesel varlık. Nyks'in parthenogenesis yani kendi kendine ürettiği çocuklarından biridir (Seyffert, 1956: 201; Erhat, 1972: 239; Hesiodos, 1991: 211). Theogonia'da çoğul olarak gösterilmiştir (Hesiodos, 1991: 111; Asarkaya, 2010: 62). Bazı kaynaklarda Hypnos'un çocukları olarak kabul edilen Onerios'un sanatta ya tek başına ya da Hypnos ile birlikte gösterildiği kabul edilmiştir (Cömert, 2010: 92).

Eski Yunanlılar için rüyalar genellikle kişileştirilmemiştir. Bununla birlikte, rüyaların kişileştirilmesinin birkaç şiirsel örneği, eski Yunan kaynaklarında bulunabilir. Agamemnon'a uğursuz bir rüya göndermeye karar veren Zeus, Oneiros'u yanına çağırır (**Görsel 11**). Ona Troya'daki Yunanlıların kampına gitmesini ve Agamemnon'a onu savaşmaya çağırarak bir mesaj iletmesi emreder (Homeros, 1994: II. 21; Can, 1994: 456; Grimal, 1997: 576).

Hesperides (Batılı Gece Kızları): Hesperos, ya da Batı Kızları diye anılan Hesperid'ler Okyanus'un ötesinde, geceyle gündüzün sınırlarında oturan ince sesli perilerdir (Hesiodos, 1991: 111). Nyks, bunları kendi kendine üretmiştir. Daha sonraki efsanelerde Zeus ile Themis'in, ya da Phorkys ile Keto'nun kızları oldukları söylenir. Kimi efsanelerde Hesperid'lere baba olarak Atlas ya da Hesperos adı verilir (Scull, 1880: 320; Erhat, 1972: 155; Can, 1994: 456; Grimal, 1997: 290; Dixon-Kennedy, 1998: 163; Nardo, 2002: 99; Berens, 2009: 137). Araştırmacılar onların sayıları hakkında da hemfikir değildirler; genellikle üçünün adını zikrederler. Bunlar Aigle, Erythie ve Hesperarethusadır, bu son ad kimi efsanede Hesperia ve Arethusaya diye ikiye bölünür ve Hesperid'ler böylece dört olur (Seyffert, 1956: 292; Erhat, 1972: 155; Grimal, 1997: 290; Berens, 2009: 137). Hesperid'ler dünyanın batı ucunda, otururlarmış, ama zamanla coğrafya bilgileri artınca, Hesperid'lerin yurdu Atlas dağlarının eteğinde bir yer sayıldı.

Hesperid'lerin başlıca görevi, ölümsüzlük başıslayan altın elmaların olduğu bahçeye bekçilik yapmış (**Görsel 12**). Gaia'nın Hera'ya düğün hediyesi olarak verdiği bu elmaları dünyanın batı ucundaki bir bahçeye dikmişler ve başlarına bekçi olarak Hesperid'lerden başka bir de ejder koymuşlar (Seyffert, 1956: 292; Erhat, 1972: 155; Hamilton, 1990: 122; Gantz 1993: 410; Bayladı, 1995: 170; Grimal, 1997: 290; Nardo, 2002: 222; Cömert, 2006: 111; Berens, 2009: 207; Estin & Laporte, 2013: 155; Howatson, 2013: 382). Herakles, Eurystheus tarafından verilen ve (**Görsel 13**) Oniki İş'ten biri olan Hesperid'lerin Altın Elmalarını getirme görevini başarıyla tamamlayarak yarı ölümsüzlüğe hak kazanmış olur (Erhat, 1972: 155; Boardman, 2003: 224, Resim 233).

Moirai-Moiralar (Kader tanrıçaları): Moiralar, pay ya da pay veren anlamına gelir (**Görsel 14**). Efsanede üç olarak gösterilen Moiralar, yani kader tanrıçaları Hesiodos'ta "yaşama paylarımızı



düzenleyenler" diye tanımlanır (Hesiodos, 1991: 135). Alın yazısı ve kader üstüne Yunan ilkçağının görüşü şudur: İnsan ana karnından doğar doğmaz kader onun ömür ipliğini bükmeye koyulur, üç Moiralar her insanın ipliğini bükür dururlar, günün birinde de keserler, o anda insan ölür. Bu durum İlyada'da Amarynkeusoğlu Diores'in ölüm anında anlatılır (Homeros, 1993: IV. 517).

Moiralar denince, çokluk ecel, ölüm akla gelir, onun içindir ki Homeros destanlarında kader diye çevrilen Moiralar uğursuz ve zorlu olarak nitelenir. Ne var ki Moiralar Zeus'tan da tanrılardan da daha güçlü ve üstündür. Tanrılar ona karşı gelemmez, onun kararını değiştiremez (Seyffert, 1956: 398; Estin & Laporte, 2013: 101; Yıldırım, 2019: 711). Örneğin Troya Savaşı sırasında savaş alanında oğlu Sarpedon yaralanınca Zeus oğlunu alıp kaçırmayı geçirir aklından, ama Hera kaderi ileri sürerek bunu engeller (Erhat, 1972: 291; Homeros, 1993: XVI.433).

Homeros'ta bir ya da birkaç Moira'dan söz edilir, ama adları verilmez (Homeros, 1993: IV.517, V.83, XII.116, XVI.413; XIX.87), Hesiodos bunları Theogonia'nın bir bölümünde Nyks'in kızları ve üç kız kardeş diye tanıtır ve adlarını verir (Hesiodos, 1991: 111; Gantz, 1993: 7; Can, 1994: 22; Bozkurt, 2019: 96; Yıldırım, 2019: 709), ancak başka bir bölümde Moiraların Zeus'la Themis'in kızları, Horaların kardeşleri olduğunu söyler (Hesiodos, 1991: 135): "*Klotho, Lakheisis, Atropos tanrıçalar ki bilge Zeus büyük üstünlük vermişti onlara, ki onlar verir yalnız insanlara mutlu ya da mutsuz yaşama paylarını.*" Moiraların en genci olan Klotho'nun örekeyi tutup hayat ipliğini büktüğü, Lakheisis'in iğini çevirip her insanın talihi miktarınca sardığı, Atrapos'un ise hayatının uzunluğuna göre, faninin yaşayacağı zaman bitince hayat ipliğini kestiği kabul edilir (Scull, 1880: 315; Seyffert, 1956: 398; Hamilton, 1990: 126; Can, 1994: 22; Cömert, 2006: 94; Nardo, 2002: 91; Berens, 2009: 118; Howatson, 2013: 624; Yıldırım, 2019: 709).

Burada Moiralar insanlara yalnız ömür payını değil, bir de mutluluk ve mutsuzluk payını veriyor demektir. Kimi yerde Kederle bir tutulan Moiraların efsanesi yoktur. Onlar yarı dinsel, yarı dünya görüşünün sembolü olmaktan başka bir şey değildirler (Erhat, 1972: 227; Grimal, 1997: 513). Platon da Devlet'in son bölümünde, yeniden yeryüzüne çıkacak olan ruhların Moiralara başvurduğunu anlatır.

"Bütün ruhlar hayatlarını, geçtikten sonra gene o sırayla Lakheisis'e yaklaştılar. Lakheisis her birine kendi perisini vermiş; bu peri hayatı boyunca ona hizmet edecek, seçtiği kadere göre yaşatacakmış onu. Bu peri ilkin ruhu Klotho'ya götürüp onun eli altından ve döndürdüğü kirmenden geçiriyormuş; böylece ruh seçtiği kadere bağlanıyormuş. Ondan sonra Airopos, Klotho'nun eğirdiği kaderi ölçülmez hale sokuyor, sonunda ruh hiç arkasına dönmeden Kaderin tahtı önüne gelip duruyor, sonra öte yana geçiyormuş".(Plato, Devlet X, 620d-e)

Momos (Suçlama): Nyks'in çocuklarından biri olan Momos'un (**Görsel 15**) Theogonia'da tek bir yerde bahsi geçer (Hesiodos, 1991: 111). Hesiodos ondan "acı gülümlü Momos" diye söz eder. Nyks'in oğlu Momos, tanrıların ve insanların eylemlerini acı bir alaycılıkla eleştirmek ve her şeyde bir kusur

bulmaktan mutlu olan, korku ve alay tanrısı olarak kabul görür (Scull, 1880: 321; Seyffert, 1956: 398; Berens, 2009: 126). Bazı araştırmacılar ise (Can, 1994: 450; Grimal, 1997: 515) Momos'un Nyks'in kızı olduğunu belirtir. Özellikle Grimal, Hesiodos'un Theogonia'sında Hesperidlerin kız kardeşi olarak gösterildiğini söyler, ama bu yanlış bir bilgidir. Çünkü Theogonia'da böyle bir açıklama yoktur. Aynı araştırmacılar tarafından alay ve hiciv tanrıçası olarak kabul edilen Momos'un, efsaneye göre yeryüzündeki insanların sayısının azalması için Zeus'a fikir verdiği, bu olayın sonucunda doğan Helena'nın (Helene) Troya Savaşı'nın çıkmasına neden olduğu da söylenir (Gantz, 1993: 567; Can, 1994: 450; Grimal, 1997: 515).

Oizys (Acı, sıkıntı): Yunan mitolojisinde sefalet, kaygı, keder; dertler anası ve depresyon anlamına gelen soyut bir kavramdır. Nyks'in kendi kendine ürettiği simgesel varlıklar arasında sayılır (Hesiodos, 1991: 111)., Depresyonun kişileştirilmiş bir ruhu olan Oizys'nin Roma'daki adının ise Misery (sefalet) olduğunu söylenir

Oizys, acı çekmenin kişileşmesidir. Momos'un bilince yanlış bir hareket olarak işaret ettiği her şey, hareket düzeltilmezse Oizys tarafından onaylanır. Bu, varlığın bütünlüğü hücresel seviyeye kadar adil ilahi hareketle uyum içinde olacağı zaman, zorunlu olarak tüm ıstırabın ortadan kalkması anlamına gelir.

Nemesis (Öç tanrıçası): Hem soyut bir kavram hem de tanrısal bir varlıktır (**Görsel 16**). Hesiodos'a göre Gece tanrıçası Nyks'in kızıdır (Hesiodos, 1991: 112). Tanrıça olarak ona şu mitos atfedilir. Zeus ona tutulur, ama Nemesis tanrıdan kaçmak için bin bir biçime girer, sonunda bir kaz olur, tanrı da kuğu kuşu biçiminde onunla birleşir. Nemesis'ten doğan yumurtayı çobanlar bularak Leda'ya verirler (**Görsel 17**). Helene ile Dioskurların (Kastor ve Polydeukes) bu yumurtadan çıktıkları kabul edilir (Erhat, 1972: 141; Gantz, 1993: 318; Grimal, 1997: 534; Nardo, 2002: 40; Bowie, 2009: 192; Howatson, 2013: 639). Bu olayı farklı şekilde anlatanlar ve farklı anne ve babalarının isimlerini ortaya koyanlar da vardır (Grimal, 1997: 236).

Kavram olarak Nemesis tanrısal öcü simgeler, kimi zaman yaptıklarıyla Erinyeler ile karışır, ama çoğunlukla insanlarda ölçsüzlüğü, kendine aşırı güveni ve kendini beğenmişliği cezalandıran varlık olarak gösterilir (Scull, 1880: 317; Erhat, 1972: 234; Bayladı, 1995: 122; Grimal, 1997: 534; Dixon-Kennedy, 1998: 216; Cömert, 2006: 94; Berens, 2009: 119; Estin & Laporte, 2013: 109). Dünyanın düzenini bozmaya çalışan herkesin cezalandırılması gerekir düşüncesinden hareketle zenginliğinden ve gücünden fazlasıyla övünen Kroisos (*Karun*), Nemesis tarafından savaşa kışkırtılmış bu da onun sonunu hazırlamıştır. Marathon'a yakın küçük bir Attika kentinde Nemesis'in bir tapınağı olduğu, bu tapındaki tanrıça heykelini ise ünlü heykeltıraş Pheidias'ın yaptığı kabul edilir (Erhat, 1972: 234; Grimal, 1997: 534; Nardo, 2002: 106; Boardman, 2005: 146; Carpenter, 2007: 205; Berens, 2009: 58; Howatson, 2013: 639).

Apate (Aldatma, ihanet): Yunan mitolojisinin yalan, hile, aldatma, ihanet ve düzenbazlık tanrıçası olan Apate, bu kavramların bedenleştirilmiş halidir. Hesiodos'ta Nyks, Nemesis'ten sonra İhanet'i doğurdu şeklinde bir açıklama vardır (Hesiodos, 1991: 112). Can, Apate'nin Eris'in (*Nifak*) çocuğu ve



hile tanrısı olduğunu söyler (Can, 1994: 7). İçinde sevgi barındırmayan Apate, düzenbaz ve aşağılık bir tanrıçadır. İnsanların ve tanrıların yalanlarını ortaya çıkarır. Bu ortaya çıkardığı yalanları da kendi çıkarları için kullanır. Zeus, ölümlü Semele'ye âşık olduğunda, Hera yine kıskançlık krizine girer. Bu ilişkiyi önlemek için Apate'den yardım ister. Apate, Hera'ya tanrıların gerçek yüzünü gösteren bir kuşak verir. Hera bir yolunu bulup Semele'ye kuşağı giydirir. Çünkü hiçbir ölümlü bir tanrının gerçek yüzünü görmeye dayanamaz. Zeus geldiğinde de aynen böyle olur. Semele, Zeus'un gelişiyile yıldırımlar içinde kalır. Zeus'un gerçek yüzünü görmek öyle güçlü etki eder ki Semele orada ölür (**Görsel 18**). Zeus, Semele'nin karnındaki çocuğu, kendi uyluk kemiğine yerleştirir ve bir süre sonra Dionysos doğar.

Philotes (Dostluk): Theogonia'da "Karasevda" olarak nitelenen Philotes Nyks'in tek başına ürettiği simgesel varlıklardan biridir (Hesiodos, 1991: 213). Grimal, Şefkat'in kişileştirilmiş şekli olarak değerlendirir (Grimal, 1997: 647). Hakkında fazla bilgi bulunmayan Nyks'in kızı Philotes, özellikleri bakımından Gece'nin diğer çocuklarının çoğundan ayrılıyordu, çünkü Philotes, Yunan dostluk ve sevgi tanrıçasıydı, yelpazesi kardeşlerinin çoğuna zıttı.

Geras (İhtiyarlık, yaşlılık): Yunan mitolojisine göre ihtiyarlık ve yaşlılık tanrısıdır. Nyks'in kendi kendine doğurduğu çocuklardan biridir. Zaten Kavga tanrısı Eris, İhanet, Karasevda ve İhtiyarlık gibi ne kadar ölüm ve yıkım getiren belalı tanrı ve tanrıça varsa, hepsi Nyks'ten doğmadır (Erhat, 1972: 114). Vazo resimlerinde yaşlı, çökmüş bir adam olarak Herakles ile birlikte resmedilir (**Görsel 19**). Gençlik tanrıçası Hebe'nin zıddı olarak görülür (Gantz, 1993: 456). Romalılar tarafından Senectus olarak bilinen Geras, burada da bir bastona yaslanmış, yaşlı bir adam olarak resmedilmiştir. Küçülmüş, kırılan vücudu sadece yaşlılığı değil, aynı zamanda insanın acı verici yaşlanma ve ölüm korkusunu da sembolize etmektedir. İnsanları yaşlandırıp hastalandırarak zayıf düşürerek onlara zorluk çıkarır. Mitolojiye göre Geras'ı, yani insanları yaşlandırarak başlarına bela olan tanrıyı alt etmesi için Herakles görevlendirilmiştir. (Can, 1994: 415; Asarkaya, 2010: 66; Apak, 2020: 35).

Eris (Kavga tanrıçası): Nifak'ın kişileştirilmiş şekli olan Eris (**Görsel 20**); Ares'in kız kardeşi ve yol arkadaşı olarak görülür (Hamilton, 1990: 20; Grimal, 1997: 182; Graves, 2004: 59; Cömert, 2010: 52). Theogonia'da ise, Nyks'in çocuklarından biri olarak verilir (Hesiodos, 1991: 112; Nardo, 2002: 89; Woodard, 2009: 106). Belalı bir varlık olan ve adı Kavga, Nifak anlamına gelen Eris simgesel bir tanrıçadır. Kavga tanrıça Eris, Apate (İhanet), Philotes (*Karasevda*) ve Geras (*İhtiyarlık*) gibi soyut kavramlardan hemen sonra gelir. Doğum sırasında Hesiodos ona "azgın yürekli" der ve kendi doğurduğu varlıkları sayar (Erhat, 1972: 114; Hesiodos, 1991: 112). Daha sonra da ikinci eseri olan "*İşler ve Günler*" de biri insana zararlı, biri faydalı olan iki kavga bahseder ve ikisini de şöyle tanımlar (Hesiodos, 1991: 143):

*"İki türlü kavga vardır bu dünyada,
biri övülmeye değer, öteki kötülelmeye.
Özden apayırdır bu iki kavga,
insanı kanlı savaşa götürür birisi,*

*kötüsü, hiçbir ölümlü sevmez onu.
Zorla girer bu kör dövüşüne
ölümsüzlerin zoruyla, buyruğuyla.
Öteki kavgayı daha önce doğurdu yüce
Karanlık.
Göklerdeki tahtında oturan Kronos oğlu
toprağın özüne kattı onu.
İnsanlara yararlıdır o kavga,
O kavga ki eli tutmaz insanları bile işe
sürükler.”*

Rekabet ya da ekmek kavgası diyebileceğimiz bu anlayışı Hesiodos yaşamın özünde görür ve kardeşine kötü değil de iyi kavgadan yana gitmesini öğütler.

Eriş, Üç Güzeller yarışmasında da rol oynar, Peleus'la Thetis'in düğününe kavga çıkarmasını diye çağrılmadığı için altın elmayı tanrıların düğün sofrasına üstüne “en güzeline” yazarak atar. En güzeli benim diyen Aphrodite, Athena ve Hera arasında tartışma çıkar. Arada kalan Zeus elmanın kime verileceği kararını İda dağındaki çoban Paris'in yargısına bırakır (**Görsel 21**). Bu kavga Troya savaşı gibi yüce bir çatışmanın kaynağıdır (Seyffert, 1956: 225; Erhat, 1972: 259; Hamilton, 1990: 135; Gantz, 1993: 567; Can, 1994: 94; Bayladı, 1995: 217; Dixon-Kennedy, 1998: 125; Nardo, 2002: 272; Boardman, 2002: 231, Resim 310; Boardman, 2003: 230, Resim 38; Graves, 2004: 362; Carpenter, 2007: 201; Berens, 2009: 29; Asarkaya, 2010: 67; Cömert, 2010: 127; Estin & Laporte, 2013: 158).

Sonuç

Yunan mitolojisinde özellikle de Dünyanın yaratılışı sürecinde karşılaştığımız adı gece anlamına gelen ve yeryüzü karanlığını simgeleyen Nyks, bu süreçte kendi kendine üretmeye (Parthenogenesis) başlar. Nyks'in ortaya çıkardığı soyut varlıklar kötülükü, açlığı, ölümü ve yıkımı simgeleyen karanlık güçlerdir. Genellikle İnsanların ömürleriyle ilgili olan bu güçlerin kimler olduğu konusunda günümüze kadar yapılan bilimsel çalışmalarda bir bütünlüğün olmadığı görülmektedir. Yine de yapılan araştırmalardan hareketle bazılarının tanrı, bazılarının ise tanrıça olduğu anlaşılan bu güçlerin; Moros (Kıyamet, Kader), Ker (Kara Ölüm), Thanatos (Ölüm), Hypnos (Uyku), Oneiros (Düş), Hesperides (Batılı Gece Kızları), Moirai (Kader tanrıçaları Klatho, Lakheisis ve Atropos), Momus (Suçlama), Oizys (Acı, Sıkıntı), Nemesis (Öç), Apate (Aldatma), Philotes (Dostluk), Geras (Yaşlılık) ve Eris (Kavga, Nifak) olabileceği sonucu çıkarılabilir.

Bu tanrı ve tanrıçaların soy ağaçları konusunda da farklı görüşler vardır. Bazı araştırmacılar Erebus ve Nyks'in (Graves, 2004: 35), bazıları Nyks'in kendi kendine ürettiği çocukları (Erhat, 1972: 239; Hesiodos, 1991: 208; Can 1994: 7; Cömert, 2010: 21; Estin & Laporte, 2013: 154; Kershaw, 2018: 45), Scull ise bunların Nyks'in torunları olduğunu savunmaktadır (Scull, 1880: 313). Hesiodos Theogonia'nın bir bölümünde Moiraların Nyks'in çocukları (Hesiodos, 1991: 111), başka bir bölümünde ise Themis'in çocukları olduğunu söylemektedir (Hesiodos, 1991: 135). Nyks'in kendi kendine ürettiği



çocukları olarak kabul ettiğimiz bu soyut varlıkların bazılarını Yunan mitlerinde geniş bir yer verilirken, bazıları hakkında fazla bilgi maalesef yoktur.

Yazar Katkıları Çalışmaya

1. Yazar: % 60, 2. Yazar: % 40, oranında katkı sağlamıştır.

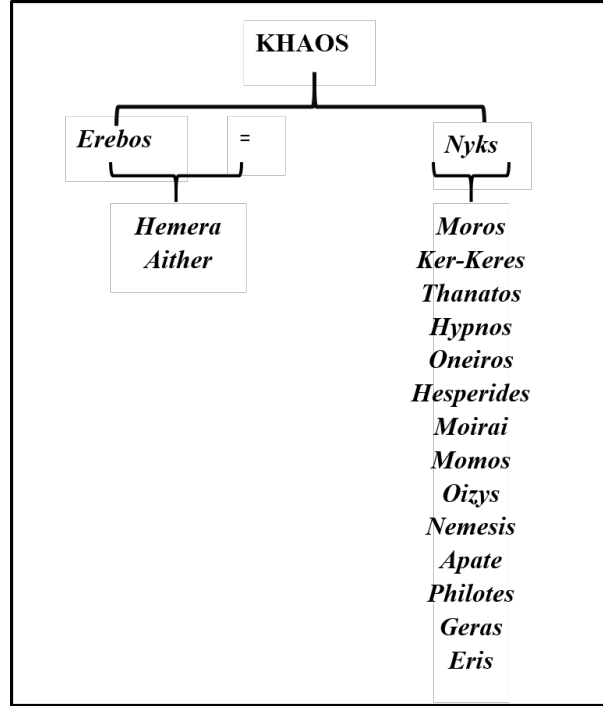
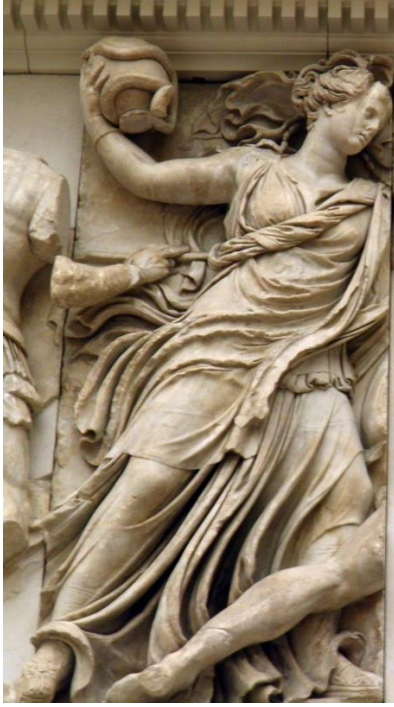
Çıkar Çatışması Beyanı

"Gece Tanrıçası Nyks'in Parthenogenesis (Tek Başına Ürettiği) Çocukları" başlıklı makalemiz ile ilgili herhangi bir kurum, kuruluş, kişi ile mali çıkar çatışması yoktur ve yazarlar arasında da herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Kaynakça

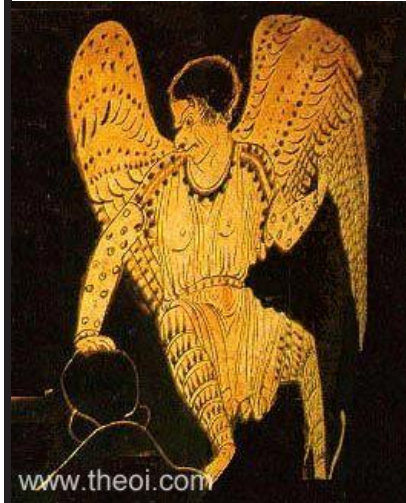
- Agizza, R. (2006). *Antik Yunan'da Mitoloji*. (Çev. Z. Z. İlgelen) İstanbul: Arkeoloji ve Sanat Yayınları.
- Apak, H. (2020). "Gerontolojiye Yunan Mitolojisinden Bakmak" *Sosyal Çalışma Dergisi* 4 (1), 33-38
- Asarkaya, Y. (2010). *Hesiodos'a Göre Yunan Tanrıları ve Sıfatları*. Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Kayseri.
- Bayladı, D. (1995). *Mitoloji Tanrıların Öyküsü*. İstanbul: Say Yayınları.
- Berens, E. M., (2009). *The Myths and Legends of Ancient Greece and Rome* (Ed. S. M. Soares). Amsterdam: MetaLibri
- Boardman, J. (2003). *Siyah Figürlü Atina Vazoları*. İstanbul: Homer Kitabevi.
- Boardman, J. (1988). *Athenian Black Figure Vases*. İstanbul: Homer Kitabevi.
- Boardman, J. (2005). *Yunan Heykeli Klasik Dönem*. İstanbul: Homer Kitabevi.
- Bowie, A. (2009). " *Myth in Aristophanes*". Greek Mythology (Ed. R. D. Woodard). New York: Cambridge University Press. 190-209.
- Bozkurt, L. (2019). *Yunan Dini ve Mitolojisinde Anaerki*. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi-İzmir.
- Can, Ş. (1994). *Klasik Yunan Mitolojisi*. İstanbul: İnkılap Kitabevi.
- Carpenter, T. H. (2007). *Antik Yunanda Sanat ve Mitoloji*. İstanbul: Homer Kitabevi.
- Cömert B. (2010). *Mitoloji ve İkonografi*. Ankara: De Ki Basım Yayın LTD.
- Diodorus Siculus, *Bibliotheca Historica* 4.27.1.
- Dixon-Kennedy, M. (1998). *Encyclopedia of Greco-Roman Mythology*. California: Santa Barbara.
- Erhat, A. (1972). *Mitoloji Sözlüğü*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Estin, C & Laporte, H. (2013). *Yunan ve Roma Mitolojisi*. (Çev. M. Eran). İstanbul: Tübitak Popüler Bilim Kitapları.
- Euripides, (2018). *Eski Yunan Tragedyaları 17: Alkestis* (Çev. T. Y. Ögüt). İstanbul: Mitos Boyut Yayınları
- Gantz, T. (1993). *Early Greek Myth*. London: The Johns Hopkins University Press Baltimore.

- Graves, R. (2004). *Yunan Mitleri*. (Çev. Uğur Akpur). İstanbul: Say Yayınları
- Grimal, P. (1997). *Mitoloji Sözlüğü. Yunan ve Roma* (Çev. S. Tamgüç, C. Karakaya). İstanbul: Sosyal Yayınlar
- Hamilton E. (1990). *Mitologya* (Çev. Ü. Tamer). İstanbul: Varlık Yayınları.
- Hesiodos, (1991). *Theogonia /Tanrıların Doğuşu* (Çev. S. Eyuboğlu, A. Erhat). Ankara: Türk Tarih Kurumu.
- Homeros, (1993). *İlyada*. (Çev. A. Erhat, A. Kadir) İstanbul: Can Yayınları.
- Homeros, (1994) *Odysseia*. (Çev. A. Erhat, A. Kadir) İstanbul: Can Yayınları.
- Howatson, M. C. (2013). *Oxford Antik Çağ Sözlüğü*. (Çev. F. Ersöz). İstanbul: Kitap Yayınevi
- Karaosmanoğlu, M. (2005). *Mitoloji ve Ege'nin Tanrıları*. Erzurum: Eser Ofset Matbaacılık.
- Kerenyi, K. (2021). *Yunan Mitolojisi; Tanrılar, İnsanlar ve Kahramanlar*. (Çev. O. Özügül). İstanbul: Say yayınları.
- Kershaw S. P. (2018). *Yunan Mitolojisi Rehber Kitabı* (Çev. Ş. Turan) İstanbul: Salon Yayınları.
- March, Jenny. (2014). *Dictionary of Classical Mythology*. Philadelphia: Oxbow Books.
- Nardo, D. (2002). *Greek and Roman Mythology*. London: Greenhaven Press.
- Platon, (2013). *Devlet* (C. Saraçoğlu, V. Atayman). İstanbul: Bordo Siyah yayınları.
- Seyffert, O. (1956). *A Dictionary of Classical Antiquities Mythology Religion Literature Art*. New York: The Meridian Library
- Scull, S. A (1880). *Greek Mythology Systematized*. Philadelphia: Porter and Coates.
- Woodard, R. D. (2009). *Hesiod and Greek Myth*. Greek Mythology (Ed. R. D. Woodard). New York: Cambridge University Press. 83-165
- Yıldırım, N. (2019). *Antik Dönemde Ker ve Moiralar: Kader ve Ölüme Hükmeden Tanrıçalar*. Uluslararası Mitoloji Sempozyumu Bildiri Kitabı, 02-05 Mayıs 2019 Ardahan, 708-722.



Görsel 1. Nyks, Pergamon Zeus Sunağı, Gigantomakhia Frizi, Berlin Pergamon Müzesi, MÖ 180-170 <https://gr.pinterest.com/pin/533535887103226906/> 14.06.2022

Görsel 2. Soy Ağacı



Görsel 3. Ker- Keres, Attika Kırmızı Figür, Kalyks Krater, MÖ 5. yüzyıl, Cleveland Sanat Müzesi (<https://en.wikipedia.org/wiki/Keres> 14.06.2022)

Görsel 4. Akhileus ve Hektor, Attika Kırmızı Figür, Volütlü Krater, Berlin Ressamı, MÖ 490-460, British Müzesi (https://www.britishmuseum.org/collection/object/G_1848-0801-1 - 14.06.2022)



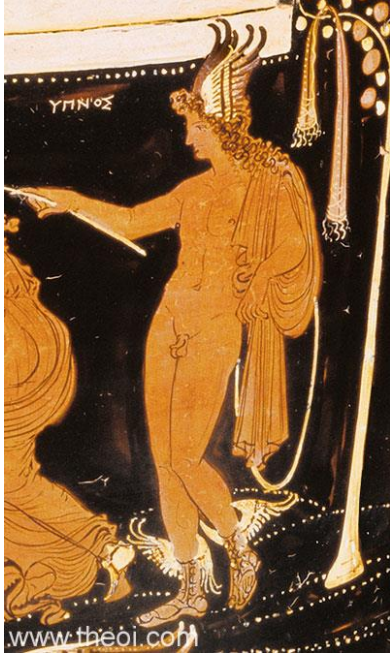
Görsel 5. Thanatos, Efes Artemis Tapınağı Columnna Caelatae (Kabartmalı sütunları), MÖ 325-300, (<https://en.wikipedia.org/wiki/Thanatos> 14.06.2022)

Görsel 6. Sarpedon'un Cesedini taşıyan Hypnos ve Thanatos, Attika Kırmızı Figür, Kaliks Krater, Euphronios Ressamı, MÖ 6. yüzyıl, New York Metropolitan Müzesi, (https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/a/af/Hermes_e_Sarpedon.jpg - 14.06.2022)



Görsel 7. Sisyphos'un Cezalandırılması, Attika Siyah Figür, Amphora, MÖ 510-500, British Müzesi (<https://www.worldhistory.org/image/6158/sisyphus/> 14.06.2022)

Görsel 8. Alkestis ve Thanatos, Efes Artemis Tapınağı, Columnna Caelatae, MÖ 325-300 (https://en.wikipedia.org/wiki/File:Column_drum_Ephesus.JPG/ 14.06.2022)



Görsel 9. Hypnos, Attika Kırmızı Figür, Loutrophoros, MÖ 350-340, Malibu J. Paul Getty Müzesi (<https://www.theoi.com/Daimon/Hypnos.html> 14.06.2022)

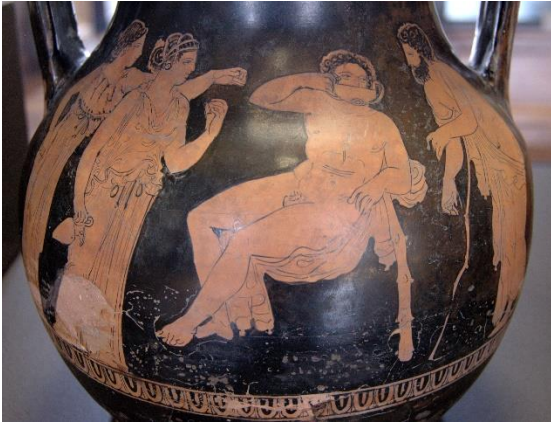
Görsel 10. Zeus ve İo, Attika Kırmızı Figür, Stamnos, MÖ 490, Viyana Sanat Tarihi Müzesi (<https://www.flickr.com/photos/69716881@No2/46015572461> 14.06.2022)



Görsel 11. Agamemnon'un Rüyası, Crispijn van de Passe Ressami, 1613 (https://www.poetryintranslation.com/PITBR/Greek/Iliad2.php#anchor_Toc239244704 14.06.2022)



Görsel 12. Hesperidlerin (Hesperides) Bahçesi, Ricciardo Meacci Ressamı, 1856-1900 (https://en.m.wikipedia.org/wiki/File:The_Garden_of_Hesperides_by_Ricciardo_Meacci.jpg 14.06.2022)



Görsel 13. Hesperidlerin (Hesperides) Bahçesindeki Herakles, Attika Kırmızı Figür, Pelike, MÖ 380-370, Paris Louvre Müzesi

(https://en.wikipedia.org/wiki/Hesperides#/media/File:Herakles_Hesperides_Louvre_M11.jpg 14.06.2022)



Görsel 14. Moiralar (Klotho, Lakheisis ve Antropos), Theseus Evi: Akhileus Hamamı Mozaïği, Baf Arkeoloji Parkı.

(https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Paphos_Haus_des_TheseusMosaik_Achilles_3_Moiren.jpg 14.06.2022)



Görsel 15. Tanrıları Eleştiren Momos, Maarten van Heemskerck Ressamı, 1561, Berlin Resim Galerisi

(https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/a/a9/1561_v._Heemskerck_Momus_tadelt_die_Werke_der_Goetter.JPG 14.06.2022)

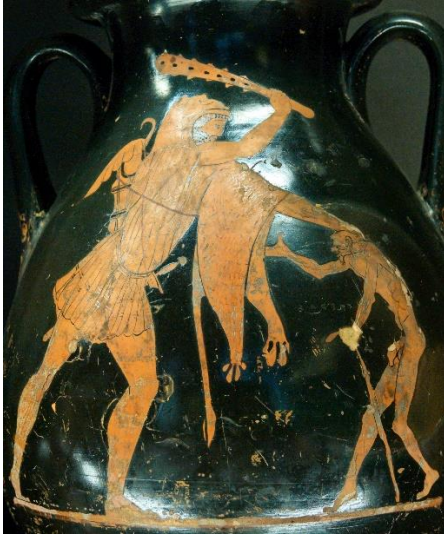
Görsel 16. Nemesis gravürü, Albrecht Dürer Ressamı, 1502,

(https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/c/c1/Albrecht_D%C3%BCrer%2C_Nemesis%2C_1501-1502.jpg 14.06.2022)



Görsel 17. Leda ve Kuğu, Kırmızı Figür, Loutrophoros, MÖ 350-340, Malibu J. Paul Getty Müzesi (<https://www.theoi.com/Gallery/H18.1.html> 14.06.2022)

Görsel 18. Semele'nin Ölümü, Peter Paul Rubens Ressamı, 1577-1640, Belçika Kraliyet Güzel Sanatlar Müzesi, (<https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Rubens-Death-of-Semele.jpg> 14.06.2022)



Görsele 19. Geras, Attika Kırmızı Figür, Pelike, MÖ 480-470, Paris Louvre Müzesi (https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Pelike_Geras_Louvre_G234_n2.jpg 15.06.2022)



Görsele 20. Eris, Attika Siyah Figür, Kylix, MÖ 575-525, Berlin Devlet Müzesi. (https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Eris_Antikensammlung_Berlin_F1775.jpg 15.06.2022)



Görsele 21. Paris'in Yargısı, Boccanera Levhaları, Caere (Cerveteri), MÖ 550-530, Londra British Müzesi (https://en.wikipedia.org/wiki/Judgement_of_Paris 15.06.2022)



Extended Abstract

One of the most important subjects that the ancient Greeks wondered and wanted to learn is how the World was created . For them, the formation process of earth, sky, Sea, water, light, air, night, day, gods and humans has always been important. When we look at this process, there is chaos -the infinity- at the beginning of the world. From this infinity, first Mother Earth, then the deepest place of the world of the dead, then the underground darkness and the darkness of the earth, Night (Nyx) were born. Mother Earth herself gave birth to sky, sea, and mountains, then to divine beings, later uniting with her own children.

Nyx, the daughter of Chaos, being the personification of Night, was, according to the poetic ideas of the Greeks, considered to be the mother of everything mysterious and inexplicable, such as death, sleep, dreams, &c. Nyx became united to Erebus, and their children were Aether and Hemera, evidently a simile of the poets, to indicate that darkness always precedes light. Nyx inhabited a palace in the dark regions of the lower world, and is represented as a beautiful woman, seated in a chariot, drawn by two black horses. Nyx is clothed in dark robes, wears a long veil, and is accompanied by the stars, which follow in her train.

Nyx, with rarer qualities and powers than other gods and goddesses, can do good or evil to humanity. It can put people to sleep or kill them. Night (Nyx), which is generally seen as one of the goddesses that should be avoided and feared, shapes other intangible beings with various duties and responsibilities in the world that continues to be created with the method of self-generation (parthenogenesis) in this process.

These intangible beings revealed by Nyx are usually dark forces that symbolize evil, hunger, death and destruction. It is seen that there is no unity in the scientific studies carried out to date on who these forces are, which are generally related to the lives of people. However, the researches on the subject point to the fact that some of these powers are gods and others are goddesses, which include Moros (Doomsday, Fate), Ker (Black Death), Thanatos (Death), Hypnos (Sleep), Oneiros (Dream), Hesperides (Western Night Maidens), Moirai (Fate goddesses; Klatho, Lakheis and Atropos), Momus (Blame) , Oizys (Pain, Distress), Nemesis (Revenge), Apate (Deception), Philotes (Friendship), Geras (Old Age) and Eris (Fight, Discord).